

Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (deseto vijeće)

24. lipnja 2022. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 99. Poslovnika Suda – Građanstvo Unije – Članci 20. i 21. UFEU-a – Pravo na slobodno kretanje i boravak na području država članica – Rodni list koji je izdala država članica u kojoj je dijete rođeno u kojem su imenovane dvije majke tog djeteta – Odbijanje države članice podrijetla jedne od tih dviju majki da izvrši prijepis tog rodnog lista u nacionalne matične knjige – Prijepis navedenog akta koji je uvjet za izdavanje osobnih isprava – Nacionalni propis te države članice podrijetla koji ne priznaje roditeljstvo osoba istog spola”

U predmetu C-2/21,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie (Vojvodski upravni sud u Krakovu, Poljska), odlukom od 9. prosinca 2020., koju je Sud zaprimio 4. siječnja 2021., u postupku

Rzecznik Praw Obywatelskich

uz sudjelovanje:

K. S.

S. V. D.,

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie M. C.,

Prokuratora Krajowe,

Kierownika Urzędu Stanu cywilnego w Krakowie,

SUD (deseto vijeće),

u sastavu: I. Jarukaitis, predsjednik vijeća, M. Ilešič (izvjestitelj) i D. Gratsias, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

donosi sljedeće

* Jezik postupka: poljski

Rješenje

1. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 20. stavka 2. točke (a) i članka 21. stavka 1. UFEU-a te članka 7., članka 21. stavka 1. i članka 24. stavka 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
2. Zahtjev je upućen u okviru spora između Rzecznika Praw Obywatelskich (Pučki pravobranitelj, Poljska) i Kierownika Urzędu Stanu cywilnego w Krakowie (Voditelj matičnog ureda u Krakovu, Poljska) (u daljnjem tekstu: voditelj matičnog ureda) u vezi s odbijanjem potonjega da u poljske matične knjige izvrši prijepis rodnog lista kćeri K. S. i njezine supruge S. V. D., koji su izdala španjolska tijela.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

3. Članak 2. Konvencije o pravima djeteta, usvojene na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 20. studenoga 1989. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 1577., str. 3.), određuje:
 - „1. Države stranke će poštivati i osigurati svakom djetetu na području pod svojom jurisdikcijom prava utvrđena u ovoj Konvenciji bez ikakve diskriminacije prema djetetu, njegovim roditeljima ili zakonskim skrbnicima glede njihove rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog podrijetla, imovine, teškoća u razvoju, obiteljskog podrijetla ili neke druge okolnosti.
 2. Države stranke će poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale zaštitu djeteta od svih oblika diskriminacije ili kažnjavanja na temelju statusa, djelatnosti, iskazanih uvjerenja ili vjerovanja njegovih roditelja, zakonskih skrbnika ili članova obitelji.”
4. Članak 7. te konvencije predviđa:
 - „1. Dijete mora biti upisano u matične knjige odmah nakon rođenja i od rođenja ima pravo na ime, pravo na stjecanje državljanstva i, koliko god je moguće, pravo da zna svoje roditelje i uživa njihovu skrb.
 2. Države stranke će osigurati primjenu ovih prava u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom i obvezama koje proizlaze iz odgovarajućih međunarodnih instrumenata u ovom području, osobito ako bi dijete drugačije ostalo bez državljanstva.”

Pravo Unije

UFEU

5 Članak 20. UFEU-a propisuje:

„1. Ovime se ustanovljuje građanstvo Unije. Svaka osoba koja ima državljanstvo neke države članice građanin je Unije. Građanstvo Unije dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga.

2. Građani Unije uživaju prava i podliježu dužnostima predviđenima Ugovorima. Oni, između ostalog, imaju:

(a) pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica;

[...]

Ta se prava ostvaruju u skladu s uvjetima i ograničenjima utvrđenima Ugovorima i mjerama usvojenima na temelju tih Ugovora.”

6 Članak 21. stavak 1. UFEU-a glasi:

„Svaki građanin Unije ima pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u Ugovorima i u mjerama usvojenima radi njihove provedbe.”

Povelja

7 Članak 7. Povelje, naslovljen „Poštovanje privatnog i obiteljskog života”, određuje:

„Svatko ima pravo na poštovanje svojeg privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja.”

8 Prema članku 21. stavku 1. Povelje, „[z]abranjuje se svaka diskriminacija na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija.”

9 Članak 24. Povelje, naslovljen „Prava djeteta”, glasi:

„1. Djeca imaju pravo na zaštitu i brigu koja je potrebna za njihovu dobrobit. Ona mogu slobodno izražavati svoje mišljenje. Njihovo se mišljenje uzima u obzir u pitanjima koja se na njih odnose, u skladu s njihovom dobi i zrelosti.

2. U svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provode li ga tijela javne vlasti ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta.

3. Svako dijete ima pravo na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s njegovim interesima.”

Direktiva 2004/38/EZ

- 10 Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak SL 2016., L 87, str. 36.), u članku 2., naslovljenom „Pravo izlaska”, predviđa:

„1. Ne dovodeći u pitanje odredbe o putnim ispravama koje se primjenjuju pri nadzoru državne granice, svi građani Unije s važećom osobnom iskaznicom ili putovnicom te članovi njihovih obitelji koji nisu državljani države članice i koji imaju važeću putovnicu, imaju pravo napustiti državno područje države članice radi putovanja u drugu državu članicu.

[...]

3. Države članice u skladu sa svojim zakonodavstvom vlastitim državljanima izdaju i produljuju osobnu iskaznicu ili putovnicu u kojima je naznačeno njihovo državljanstvo.

4. Putovnica mora važiti najmanje za sve države članice te za zemlje kroz koje nositelj isprave mora proći kada putuje među državama članicama. [...]

Poljsko pravo

- 11 Članak 18. Konstytucje Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske) glasi kako slijedi:

„Republika Poljska čuva i štiti brak kao zajednicu žene i muškarca, obitelj, majčinstvo i roditeljstvo.”

- 12 Članak 7. ustave – Prawo prywatne międzynarodowe (Zakon o međunarodnom privatnom pravu) od 4. veljače 2011., u njegovoj pročišćenoj inačici (Dz. U. iz 2015., pozicija 1792), određuje:

„Strani zakon ne primjenjuje se ako proizvodi učinke protivne temeljnim načelima pravnog poretka Republike Poljske.”

- 13 Člankak 104. stavkac 5. ustave – Prawo o aktach stanu cywilnego (Zakon o matičnim knjigama) od 28. studenoga 2014., u njegovoj pročišćenoj inačici (Dz. U. iz 2020., pozicija 463.), određuje:

„Prijepis je obvezan kada je poljski državljanin na kojeg se odnosi inozemna isprava o osobnom stanju nositelj isprave o osobnom stanju kojom se potvrđuju raniji događaji uspostavljeni na državnom području Republike Poljske i kada taj građanin zahtijeva izvršenje mjere koja se odnosi na zabilježbu osobnog stanja ili zatraži poljsku identifikacijsku ispravu ili broj [identifikacijski broj fizičkih osoba koje su poljski državljani].”

14 Članak 107. Zakona o matičnim knjigama glasi kako slijedi:

„Voditelj matičnog ureda odbija izvršiti upis ako:

- 1) se isprava u državi koja ju je izdala ne smatra ispravom o osobnom stanju ili nema vrijednost službene isprave ili je nije izdalo nadležno tijelo ili izaziva sumnje u pogledu svoje autentičnosti ili potvrđuje neki drugi događaj koji nije rođenje, brak ili smrt;
- 2) je strana isprava prenesena u državi koja nije država u kojoj je događaj nastupio;
- 3) je prijepis protivan temeljnim načelima pravnog poretka Republike Poljske.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 15 K. S., poljska državljanka, i S. V. D., irska državljanka, vjenčale su se u Irskoj 2018. godine.
- 16 Tijekom 2018. godine njihova kći, S. R. S.-D., rođena je u Španjolskoj. Španjolski matični ured evidentirao je rođenje potonje na temelju zajedničke izjave djetetove majke, K. S., i njezine supruge, S. V. D. Taj rodni list imenuje K. S. i S. V. D. kao „majku A” i „majku B”.
- 17 K. S. i S. V. D. zatražile su u poljskom matičnom uredu prijepis rodnog lista S. R. S.-D, poljske državljanke, koji su izdala španjolska tijela.
- 18 Voditelj matičnog ureda odbio je taj zahtjev odlukom od 16. travnja 2019. jer bi takav prijepis bio protivan temeljnim načelima pravnog poretka Republike Poljske. Budući da K. S. i S. V. D. nisu osporavale tu odluku o odbijanju, ona je postala konačna 30. travnja 2019.
- 19 K. S. je 25. rujna 2019. uputila zahtjev za pomoć nacionalnog pravobranitelja, pri čemu je navela da S. R. S.-D. nema nikakvu identifikacijsku ispravu s obzirom na to da je zahtjev za izdavanje poljske putovnice za to dijete odbijen zbog toga što nije izvršen prijepis njegova rodnog lista u poljske matične knjige. Dopisom od 17. veljače 2019. irska tijela zadužena za identifikacijske isprave obavijestila su pravobranitelja da navedeno dijete nije irski državljanin te da stoga nema pravo ni na osobnu iskaznicu ni putovnicu.
- 20 Nacionalni pravobranitelj je zatim u ime K. S. i S. V. D. podnio tužbu pred sudom koji je uputio zahtjev protiv odluke voditelja matičnog ureda od 16. travnja 2019. kojom se u odbija prijepis u poljske matične knjige rodnog lista koji su španjolska tijela izdala za njihovu kći.
- 21 Tijekom postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, prvostupanjsko upravno tijelo također je odbilo zahtjev za izdavanje osobne iskaznice S. R. S.-D., zbog toga što, prema poljskom pravu, dijete može imati samo jednu ženu i jednog muškarca za roditelje. Budući da je sud koji je uputio zahtjev smatrao legitimnim čekati odluku drugostupanjskog upravnog tijela, nacionalni pravobranitelj je u dopisu od 30. srpnja 2020. naveo da je odluka o odbijanju zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice potvrđena u drugom stupnju.
- 22 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, odredbe koje se trenutačno primjenjuju zapravo ne jamče pravo na slobodno kretanje djeteta poput S. R. S.-D., koja je „nesporno poljska državljanka” i stoga građanka Unije, s obzirom na to da se isprave potrebne za ostvarivanje te slobode, odnosno poljska osobna iskaznica ili putovnica, ne mogu izdati tom djetetu zbog činjenice da su roditelji

upisani u njegov rodni list dvije žene koje su se vjenčale u skladu s pravom koje se primjenjuje na jednu od njih. Taj sud osim toga navodi da praktična primjena tih odredbi poljskog prava javnim tijelima, uključujući sudove, otežava dodjeljivanje učinkovite zaštite maloljetnom djetetu, uzimajući u obzir njegov najbolji interes.

- 23 Sud koji je uputio zahtjev priznaje da su pitanja osobnog stanja i pravila o braku koja su s njima povezana područja koja ulaze u nadležnost država članica i da pravo Unije ne utječe na tu nadležnost. Smatra da razlike koje postoje između primjenjivih pravila u različitim državama članicama ipak ne mogu utjecati na slobodu priznatu svakom građaninu Unije da se slobodno kreće i boravi na državnom području država članica.
- 24 Taj sud navodi da, u slučaju da se utvrdi da odbijanje prijenosa djetetova rodnog lista povređuje odredbe članka 20. stavka 2. točke (a) i članka 21. stavka 1. UFEU-a, u vezi s onima iz članka 7., članka 21. stavka 1. i članka 24. stavka 2. Povelje, on može naložiti poljskim tijelima da izvrše doslovan prijepis tog rodnog lista, čime bi se nakon toga omogućilo izdavanje identifikacijske isprave koja bi dotičnom djetetu omogućila prelazak unutarnjih granica Unije te bi zaštitila osobni i obiteljski život potonjega.
- 25 U tim je okolnostima Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie (Vojvodski upravni sud u Krakovu, Poljska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li odredbe članka 20. stavka 2. točke (a) i članka 21. stavka 1. UFEU-a, u vezi s člankom 7., člankom 21. stavkom 1. i člankom 24. stavkom 2. [Povelje] tumačiti na način da im se protivi to da tijela države članice čiji je državljanin malodobno dijete odbiju izvršiti prijepis njegova rodnog lista, koji je izdala druga država članica, a koji je nužan kako bi mu se omogućilo dobivanje identifikacijske isprave države članice čiji je državljanin zbog toga što nacionalno pravo potonje države članice ne predviđa roditeljstvo istospolnih parova i zato što su u tom rodnom listu kao roditelji imenovane osobe istog spola?”

Postupak pred Sudom

- 26 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom predmetu odluči u hitnom prethodnom postupku, predviđenom člankom 107. Poslovnika Suda.
- 27 Odlukom od 25. siječnja 2021. peto vijeće Suda odlučilo je na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika da ne treba prihvatiti zahtjev da se o ovom predmetu odluči u hitnom prethodnom postupku jer uvjeti za hitnost predviđeni u članku 107. Poslovnika nisu ispunjeni.
- 28 S obzirom na povezanost koja postoji između ovog predmeta i predmeta u kojem je donesena presuda od 14. prosinca 2021., Stolična općina, rajon „Pančarevo”, (C-490/20, EU:C:2021:1008), postupak u ovom predmetu je odlukom predsjednika Suda od 26. siječnja 2021. suspendiran do objave te presude.
- 29 Nakon objave presude od 14. prosinca 2021., Stolična općina, rajon „Pančarevo”, (C-490/20, EU:C:2021:1008), tajništvo Suda dostavilo je sudu koji je uputio zahtjev primjerak te presude pozivajući ga da mu navede želi li ostati pri zahtjevu za prethodnu odluku.

30 Dopisima od 17. i 28. siječnja 2022. sud koji je uputio zahtjev obavijestio je Sud da želi ostati pri zahtjevu za prethodnu odluku, ističući osobito da je sudski postupak koji se odnosi na odbijanje prijepisa rodnog lista obustavljen do primitka odluke Suda o tom zahtjevu za prethodnu odluku. Taj je sud, osim toga, naveo da je odvjetnik roditelja malodobnog djeteta o kojem je riječ u siječnju 2022. pokrenuo sudski postupak za poništenje upravne odluke kojom se odbija izdavanje osobne iskaznice za to dijete pred Wojewódzkim Sądom Administracyjnym w Warszawie (Vojvodski upravni sud u Varšavi).

O prethodnom pitanju

31 Sud osobito može u svakom trenutku na temelju članka 99. Poslovnika Suda, kada se odgovor na pitanje postavljeno u prethodnom postupku može jasno izvesti iz sudske prakse, na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika odlučiti obrazloženim rješenjem.

32 U ovom predmetu valja primijeniti tu odredbu.

33 Postavljenim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 20. stavak 2. točku (a) i članak 21. stavak 1. UFEU-a, u vezi s člankom 7., člankom 21. stavkom 1. i člankom 24. stavkom 2. Povelje, tumačiti na način da je, kad je riječ o malodobnom djetetu, građaninu Unije u čijem su rodnom listu koji su izdala nadležna tijela jedne države članice kao njegovi roditelji imenovane dvije osobe istog spola, država članica čiji je to dijete državljanin obvezna izvršiti prijepis takvog rodnog lista, kako bi se tom djetetu omogućilo dobivanje identifikacijske isprave.

34 Najprije valja istaknuti da je, u skladu s člankom 20. stavkom 1. UFEU-a, svaka osoba koja ima državljanstvo neke države članice građanin Unije. Budući da, u skladu s utvrđenjima suda koji je uputio zahtjev, nije sporno da S. R. S.-D. ima poljsko državljanstvo, potonja na temelju te odredbe uživa status građanina Unije.

35 U tom pogledu Sud je u više navrata naveo da je status građanina Unije predodređen da bude temeljni status državljana država članica (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 41. i navedena sudska praksa).

36 Kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda, državljanin države članice koji se u svojstvu građanina Unije koristio svojom slobodom kretanja i boravka u državi članici različitoj od države članice svojeg državljanstva, može se pozivati na prava koja mu pripadaju u tom svojstvu, a osobito na prava propisana u članku 21. stavku 1. UFEU-a, uključujući, ovisno o slučaju, u pogledu države članice svojeg državljanstva. Također se mogu pozvati na tu odredbu i odredbe donesene radi njezine primjene građani Unije koji su rođeni u državi članici domaćinu njihovih roditelja i koji nikad nisu koristili pravo na slobodno kretanje (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 42. i navedena sudska praksa).

37 Na temelju članka 21. stavka 1. UFEU-a, svaki građanin Unije ima pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u Ugovorima i u mjerama usvojenima radi njihove provedbe. Člankom 4. stavkom 3. Direktive 2004/38 nalaže se državama članicama da u skladu sa svojim zakonodavstvom svojim državljanima izdaju osobnu iskaznicu ili putovnicu u kojima je naznačeno njihovo državljanstvo kako bi im omogućile ostvarivanje tog prava.

- 38 Stoga, s obzirom na to da je S. R. S. D. poljska državljanka, poljska tijela dužna su joj izdati osobnu iskaznicu ili putovnicu u kojoj je naznačeno njezino državljanstvo kao i prezime kako proizlazi iz rodnog lista koji su izdala španjolska tijela. U tom pogledu, Sud je imao priliku utvrditi da se članku 21. UFEU-a protivi to da tijela jedne države članice, primjenjujući svoje nacionalno pravo, odbiju priznati prezime djeteta kako je ono utvrđeno i registrirano u drugoj državi članici, u kojoj je to dijete rođeno i u kojoj od rođenja živi (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 44. i navedena sudska praksa).
- 39 Valja pojasniti da se člankom 4. stavkom 3. Direktive 2004/38 poljskim tijelima nalaže da S. R. S.-D. izdaju osobnu iskaznicu ili putovnicu neovisno o prijepisu španjolskog rodnog lista za to dijete u poljske matične knjige. Stoga, budući da poljsko pravo zahtijeva prijepis rodnog lista prije izdavanja poljske osobne iskaznice ili putovnice, ta se država članica ne može pozivati na svoje nacionalno pravo kako bi odbila izdati takvu osobnu iskaznicu ili putovnicu S. R. S.-D.. (vidjeti po analogiji presudu od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 45.)
- 40 Takva isprava, sama ili povezana s drugim ispravama, u slučaju potrebe s ispravom koju je izdala država članica domaćin dotičnog djeteta, mora djetetu, koje se nalazi u situaciji poput one S. R. S.-D., omogućiti ostvarivanje njegova prava na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica, zajamčenog člankom 21. stavkom 1. UFEU-a, sa svakom od svojih dviju majki, čiji je status roditelja tog djeteta utvrdila njihova država članica domaćin za vrijeme boravka u skladu s Direktivom 2004/38 (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 46.).
- 41 Osim toga, važno je podsjetiti na to da prava koja se člankom 21. stavkom 1. UFEU-a priznaju državljanima država članica uključuju pravo na vođenje normalnog obiteljskog života u državi članici domaćinu i državi članici njihova državljanstva prilikom povratka na državno područje te države članice, na način da su ondje uz njih prisutni članovi njihove obitelji (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 47. i navedena sudska praksa).
- 42 Nesporno je da su u glavnom postupku španjolska tijela zakonito utvrdila roditeljsku vezu, biološku ili pravnu, između S. R. S. D. i njezina dva roditelja, K. S. i S. V. D., te su je potvrdila u rodnom listu koji su izdala za njihovo dijete. K. S. i S. V. D. mora stoga primjenom članka 21. UFEU-a i Direktive 2004/38, kao roditeljima maloljetnog građanina Unije nad kojim faktički imaju pravo na skrb, u svim državama članicama biti priznato pravo da mu budu pratnja tijekom ostvarivanja njegova prava na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica (vidjeti u tom smislu presudu od 14. prosinca 2021., Stolična obština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 48.).
- 43 Stoga, budući da S. R. S. D., u skladu s utvrđenjima suda koji je uputio zahtjev, ima poljsko državljanstvo, poljska tijela su, kao i tijela svih drugih država članica, dužna priznati tu roditeljsku vezu kako bi se tom djetetu omogućilo da s oba roditelja bez prepreka ostvaruje svoje pravo slobodnog kretanja i boravka na državnom području država članica, zajamčeno člankom 21. stavkom 1. UFEU-a.
- 44 Osim toga, kako bi se S. R. S.-D. mogla stvarno koristiti svojim pravom na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica sa svakim od svojih dvaju roditelja, potrebno je da K. S. i S. V. D. mogu raspolagati ispravom u kojoj se navode kao osobe ovlaštene za putovanje s tim djetetom.

- 45 Obveza države članice da, s jedne strane, djetetu, državljaninu te države članice, koje je rođeno u drugoj državi članici i čiji rodni list koji su izdala tijela te druge države članice kao njegove roditelje imenuje dvije osobe istog spola, izda osobnu iskaznicu ili putovnicu i, s druge strane, prizna roditeljsku vezu između tog djeteta i svake od tih dviju osoba u okviru izvršavanja njegovih prava na temelju članka 21. UFEU-a i akata sekundarnog zakonodavstva koji su s njim povezani ne podrazumijeva da država članica čije je dijete državljanin u svojem nacionalnom pravu propiše roditeljstvo osoba istog spola ili da prizna, u svrhe različite od ostvarivanja prava koja to dijete ima na temelju prava Unije, roditeljsku vezu između navedenog djeteta i osoba koje se navode kao njegovi roditelji u rodnom listu koji su izdala tijela države članice domaćina (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična opština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 56. i 57. i navedena sudska praksa).
- 46 Valja dodati da se nacionalna mjera koja je takve prirode da priječi ostvarivanje slobodnog kretanja osoba može opravdati samo ako je u skladu s temeljnim pravima zajamčenima Poveljom, čije poštovanje osigurava Sud (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična opština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 58. i navedena sudska praksa).
- 47 U situaciji koja je predmet glavnog postupka, od temeljnog su značaja pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života zajamčeno člankom 7. Povelje kao i prava djeteta zajamčena njezinim člankom 24., osobito pravo na zaštitu interesa djeteta kao primarnog cilja u svim aktima koji se odnose na djecu kao i na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravnog kontakta s oba roditelja.
- 48 Stoga, odnos djeteta o kojem je riječ sa svakom od dviju osoba s kojima vodi stvaran obiteljski život u državi članici domaćinu i koje su kao njegovi roditelji naznačene u rodnom listu koji su izdala tijela te države, zaštićen je člankom 7. Povelje.
- 49 Usto, budući da članak 24. Povelje predstavlja, kao što se na to podsjeća u Objašnjenjima koja se odnose na Povelju o temeljnim pravima (SL 2007., C 303, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 104.), integraciju u pravo Unije temeljnih prava djeteta iz Konvencije o pravima djeteta, koju su ratificirale sve države članice, prilikom tumačenja tog članka valja uzeti u obzir odredbe te konvencije (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična opština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 63. i navedena sudska praksa).
- 50 Konkretno, člankom 2. navedene konvencije uspostavlja se načelo nediskriminacije djeteta, koje zahtijeva da tom djetetu budu zajamčena prava navedena u spomenutoj konvenciji, među kojima se u njezinu članku 7. nalazi pravo djeteta da odmah nakon rođenja bude upisano u matične knjige te pravo na ime i stjecanje državljanstva, a da ono u tom pogledu ne bude diskriminirano, uključujući na temelju spolne orijentacije njegovih roditelja.
- 51 U tim bi okolnostima bilo protivno temeljnim pravima zajamčenima tom djetetu člancima 7. i 24. Povelje da mu se uskrati odnos s jednim od njegovih roditelja u okviru ostvarivanja njegova prava na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica ili da mu se ostvarivanje tog prava učini *de facto* nemogućim ili pretjerano teškim zbog toga što su njegovi roditelji istog spola (presuda od 14. prosinca 2021., Stolična opština, rajon „Pančarevo”, C-490/20, EU:C:2021:1008, t. 65. i navedena sudska praksa).
- 52 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članke 20. i 21. UFEU-a, u vezi s člancima 7. i 24. Povelje i člankom 4. stavkom 3. Direktive 2004/38, treba tumačiti na način da je, kad je riječ o malodobnom djetetu, građaninu Unije u čijem su rodnom

listu koji su izdala nadležna tijela jedne države članice kao njegovi roditelji imenovane dvije osobe istog spola, država članica čiji je to dijete državljanin obvezna, s jedne strane, tom djetetu izdati osobnu iskaznicu ili putovnicu a da pritom ne zahtijeva da njezina nacionalna tijela prethodno izvrše prijepis rodnog lista kao i, s druge strane, priznati, poput svake druge države članice, dokument izdan u državi članici koji istom djetetu omogućuje da s bilo kojom od tih dviju osoba bez prepreka ostvaruje svoje pravo slobodnog kretanja i boravka na državnom području država članica.

Troškovi

- 53 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga, Sud (deseto vijeće) rješava:

Članke 20. i 21. UFEU-a, u vezi s člancima 7. i 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i člankom 4. stavkom 3. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ, treba tumačiti na način da je, kad je riječ o malodobnom djetetu, građaninu Unije u čijem su rodnom listu koji su izdala nadležna tijela jedne države članice kao njegovi roditelji imenovane dvije osobe istog spola, država članica čiji je to dijete državljanin obvezna, s jedne strane, tom djetetu izdati osobnu iskaznicu ili putovnicu a da pritom ne zahtijeva da njezina nacionalna tijela prethodno izvrše prijepis rodnog lista kao i, s druge strane, priznati, poput svake druge države članice, dokument izdan u državi članici koji istom djetetu omogućuje da s bilo kojom od tih dviju osoba bez prepreka ostvaruje svoje pravo slobodnog kretanja i boravka na državnom području država članica.

Potpisi